

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2018 r.

w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w 2018 r.

Na podstawie art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, 2203 i 2361) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i uczniom objętym Rządowym programem pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w 2018 r. ustanowionym uchwałą nr .../2018 Rady Ministrów z dnia 2018 r. w sprawie Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w 2018 r.;
- 2) formy i zakres pomocy;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania pomocy.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o rodzicach – należy przez to rozumieć również prawnych opiekunów, rodziców zastępczych, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka oraz opiekunów faktycznych w rozumieniu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, z późn. zm.¹⁾).

§ 2. 1. Pomocy w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, zwanego dalej „zasiłkiem losowym”, udziela się dzieciom realizującym w roku szkolnym 2018/2019 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz uczniom uczęszczającym w roku

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 1000 i 1076.

szkolnym 2018/2019 do szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, jeżeli ich rodzinom został przyznany zasiłek celowy na podstawie art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700) w wysokości do 6000 zł w związku ze stratami poniesionymi w 2018 r. w wyniku wystąpienia nawałnic lub innych zdarzeń atmosferycznych, w szczególności huraganów, deszczy nawałnych, gradobicia lub powodzi, zwanych dalej „żywiółem”.

2. Zasiłek losowy jest świadczeniem pieniężnym.

3. Wysokość zasiłku losowego dla jednego dziecka lub ucznia wynosi:

- 1) 500 zł – w przypadku przyznania rodzinie dziecka lub ucznia zasiłku celowego, o którym mowa w ust. 1, w wysokości do 3000 zł;
- 2) 1000 zł – w przypadku przyznania rodzinie dziecka lub ucznia zasiłku celowego, o którym mowa w ust. 1, w wysokości powyżej 3000 zł.

4. Zasiłek losowy jest przyznawany i wypłacany do dnia 31 grudnia 2018 r.

§ 3. 1. W przypadku przyznania zasiłku celowego, o którym mowa w § 2 ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) informuje rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia o możliwości przyznania zasiłku losowego.

2. Po wyrażeniu przez rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia zgody na przyznanie zasiłku losowego wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza listę dzieci i uczniów uprawnionych do otrzymania tego zasiłku i przyznaje im ten zasiłek.

3. Lista, o której mowa w ust. 2, zawiera imię i nazwisko dziecka lub ucznia, adres jego zamieszkania, informację o wysokości przyznanego zasiłku celowego, o którym mowa w § 2 ust. 1, oraz o wysokości przyznanego zasiłku losowego.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), na podstawie listy, o której mowa w ust. 2, wypłaca rodzicom dziecka lub ucznia albo pełnoletniemu uczniowi zasiłek losowy.

§ 4. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), na podstawie listy, o której mowa w § 3 ust. 2, sporządza informację o liczbie dzieci i uczniów uprawnionych do otrzymania zasiłku losowego oraz o kwocie środków finansowych potrzebnych na wypłatę zasiłków losowych i przekazuje ją wojewodzie.

2. Wojewoda, po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, sporządza informację o łącznej liczbie dzieci i uczniów uprawnionych do otrzymania zasiłku losowego oraz o łącznej kwocie środków finansowych potrzebnych na wypłatę zasiłków losowych w województwie i przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania.

§ 5. 1. Pomocy w formie nieodpłatnego wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego, zwanego dalej „wyjazdem”, udziela się uczniom uczęszczającym w roku szkolnym 2018/2019 do szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, jeżeli ich rodzinom został przyznany zasiłek celowy na podstawie art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w wysokości powyżej 3000 zł w związku ze stratami poniesionymi w 2018 r. w wyniku wystąpienia żywiołu.

2. Jeżeli decyzja w sprawie przyznania zasiłku celowego, o którym mowa w ust. 1, nie została wydana przed zakwalifikowaniem ucznia do wyjazdu, pomocy w formie wyjazdu udziela się na podstawie oświadczenia o stratach poniesionych w 2018 r. w wyniku wystąpienia żywiołu, złożonego przez rodziców ucznia albo przez pełnoletniego ucznia.

3. Treść oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, o:

- 1) wystąpieniu żywiołu w miejscu zamieszkania rodziny ucznia oraz
- 2) szacunkowym rozmiarze strat, uprawniającym do otrzymania zasiłku celowego, o którym mowa w ust. 1

– potwierdza wójt (burmistrz, prezydent miasta).

4. Pomoc w formie wyjazdu jest finansowana w wysokości do 1300 zł na jednego ucznia.

5. W czasie wyjazdu zapewnia się opiekę i wsparcie psychologiczno-pedagogiczne odpowiednie do potrzeb uczniów.

6. Wyjazd jest organizowany w czasie ferii letnich lub w czasie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych, i trwa 14 dni.

7. Wyjazdy są organizowane do dnia 31 grudnia 2018 r.

§ 6. 1. Pomocy w formie wyjazdu udziela się na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia albo na wniosek innej osoby za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

2. Wniosek składa się do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, niezwłocznie po wystąpieniu żywiołu, jednak nie później niż w terminie do dnia 24 września 2018 r.

3. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby, która składa wniosek;
- 2) imię i nazwisko ucznia, którego dotyczy wniosek;
- 3) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia – w przypadku gdy wniosek składa inna osoba za ich zgodą.

4. Do wniosku dołącza się kopię decyzji w sprawie przyznania zasiłku celowego, o którym mowa w § 5 ust. 1, albo oświadczenie, o którym mowa w § 5 ust. 2.

§ 7. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta):

- 1) weryfikuje wnioski, o których mowa w § 6 ust. 1, w zakresie spełniania kryteriów, o których mowa w § 5 ust. 1–3;
- 2) sporządza listę uczniów zakwalifikowanych do wyjazdu; lista zawiera imię i nazwisko ucznia oraz adres jego zamieszkania;
- 3) informuje:
 - a) rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia,
 - b) w przypadku gdy wniosek, o którym mowa w § 6 ust. 1, składa inna osoba za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia – także tę osobę
- o zakwalifikowaniu ucznia do wyjazdu oraz o obowiązku złożenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) karty kwalifikacyjnej uczestnika wyjazdu, o której mowa w ust. 2;
- 4) przekazuje wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania uczniów listę, o której mowa w pkt 2, wraz z kartami kwalifikacyjnymi uczestników wyjazdu, o których mowa w ust. 2.

2. Kartę kwalifikacyjną uczestnika wyjazdu składa się na formularzu według wzoru określonego w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 452), z tym że:

- 1) nie wypełnia się części I, III i IV tego formularza;
- 2) zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych w części II tego formularza w zakresie niezbędnym dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia uczestnika wyjazdu wyrażają rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń.

§ 8. 1. Wyjazd organizuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania uczniów zakwalifikowanych do wyjazdu.

2. Wojewoda zleca organizację wyjazdu organizacjom pozarządowym w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723) oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy na podstawie art. 11a lub art. 13 tej ustawy.

3. Wojewoda:

- 1) przekazuje organizatorowi wyjazdu listę uczniów zakwalifikowanych do wyjazdu wraz z kartami kwalifikacyjnymi uczestników wyjazdu, o których mowa w § 7 ust. 2;
- 2) informuje rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o miejscu, terminie oraz organizatorze wyjazdu;
- 3) informuje kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce organizacji wyjazdu, za pośrednictwem kuratora oświaty właściwego ze względu na siedzibę wojewody organizującego wyjazd, o organizacji wyjazdu, w tym o miejscu, terminie oraz organizatorze wyjazdu, nie później niż w dniu rozpoczęcia wyjazdu;
- 4) przyjmuje od organizatora wyjazdu po jego zakończeniu karty kwalifikacyjne uczestników wyjazdu, o których mowa w § 7 ust. 2, oraz przechowuje je w sposób zapewniający ich ochronę przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą oraz zapewniający ochronę danych osobowych w nich zawartych przed nieuprawnionym ujawnieniem, przez okres 12 miesięcy.

4. Organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, którym wojewoda zlecił organizację wyjazdu, są obowiązane do:

- 1) zapewnienia:
 - a) realizacji programu wyjazdu dostosowanego do wieku, zainteresowań i potrzeb uczestników, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej i umiejętności, w tym wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, a w przypadku organizacji wyjazdu w czasie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych – także zajęć dydaktyczno-wychowawczych,
 - b) zakwaterowania w obiektach o stałej infrastrukturze, spełniających wymogi dotyczące bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej i warunków higieniczno-sanitarnych, określone przepisami o ochronie przeciwpożarowej, ochronie środowiska i Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
 - c) wyżywienia obejmującego co najmniej pięć zbilansowanych posiłków dziennie, w stawce dziennej nie niższej niż 30 zł na jednego ucznia,
 - d) transportu,
 - e) kadry podczas wyjazdu, w szczególności:
 - kierownika spełniającego warunki, o których mowa w art. 92p ust. 1 i 3–5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

- wychowawcy spełniającego warunki, o których mowa w art. 92p ust. 2, 3 i 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
 - psychologa lub terapeuty,
 - osoby prowadzącej zajęcia dydaktyczno-wychowawcze – w przypadku organizacji wyjazdu w czasie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych,
- f) w uzasadnionych przypadkach – zakupu lub uzupełnienia podstawowego wyposażenia osobistego ucznia lub elementów wyposażenia szkolnego ucznia;
- 2) przekazania wojewodzie informacji dotyczących organizacji wyjazdu, w tym:
- a) terminu wyjazdu i liczby uczestników wyjazdu,
 - b) kadry zatrudnionej podczas wyjazdu, o której mowa w pkt 1 lit. e; informacje obejmują ich imię i nazwisko, funkcje oraz posiadane kwalifikacje,
 - c) programu wyjazdu,
 - d) rodzaju zakwaterowania i miejsca wyjazdu,
- a także do poinformowania go o zmianach w tym zakresie;
- 3) udostępnienia rodzicom ucznia albo pełnoletniemu uczniowi karty kwalifikacyjnej uczestnika wyjazdu, o której mowa w § 7 ust. 2, uzupełnionej o informacje określone w częściach V i VI formularza, o którym mowa w § 7 ust. 2;
- 4) złożenia sprawozdania z realizacji wyjazdu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. poz. 1300);
- 5) przekazania wojewodzie kart kwalifikacyjnych uczestników wyjazdu, o których mowa w § 7 ust. 2, w terminie złożenia sprawozdania, o którym mowa w pkt 4.

§ 9. Wojewoda, na podstawie listy, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 2, sporządza informację o łącznej liczbie uczniów zakwalifikowanych do wyjazdów oraz o łącznej kwocie środków finansowych potrzebnych na organizację wyjazdów i przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania.

§ 10. 1. Pomocy w formie nieodpłatnych zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych, zwanych dalej „zajęciami”, udziela się:

- 1) dzieciom realizującym w roku szkolnym 2018/2019 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne,

- 2) uczniom uczęszczającym w roku szkolnym 2018/2019 do klas I–III szkoły podstawowej oraz klas I–III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
- 3) uczniom uczęszczającym w roku szkolnym 2018/2019 do szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którym mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 i 1000) albo orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 312 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, 949 i 2203),

– jeżeli ich rodzinom został przyznany zasiłek celowy na podstawie art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w wysokości powyżej 3000 zł w związku ze stratami poniesionymi w 2018 r. w wyniku wystąpienia żywiołu.

2. Pomoc w formie zajęć jest finansowana w wysokości 500 zł na każde dziecko lub ucznia uczestniczących w tych zajęciach oraz dodatkowo w wysokości iloczynu kwoty 1000 zł i liczby dzieci lub uczniów uczestniczących w tych zajęciach podzielonej przez 5, zaokrąglonej w górę do pełnych jedności.

3. W czasie zajęć zapewnia się opiekę i wsparcie psychologiczno-pedagogiczne odpowiednie do potrzeb dzieci lub uczniów.

4. Zajęcia są organizowane na obszarze gminy możliwie najbliżej miejsca zamieszkania dzieci lub uczniów do dnia 31 grudnia 2018 r.

§ 11. 1. Organizator zajęć:

- 1) przygotowuje i realizuje program zajęć, który zawiera:
 - a) czas trwania i miejsce organizacji zajęć,
 - b) plan zajęć terapeutyczno-edukacyjnych,
 - c) opis i wymiar zajęć opiekuńczych;
- 2) zapewnia kadrę podczas zajęć, w szczególności wychowawcę, pedagoga i psychologa lub terapeutę;
- 3) zapewnia dzieciom i uczniom co najmniej jeden zbilansowany posiłek dziennie;
- 4) zapewnia transport dzieciom i uczniom.

2. W ramach zajęć dziecko lub uczeń uczestniczy:

- 1) w co najmniej 20 godzinach zajęć terapeutyczno-edukacyjnych, jeżeli zajęcia te są organizowane w grupach liczących nie więcej niż 5 osób;

- 2) w co najmniej 40 godzinach zajęć terapeutyczno-edukacyjnych, jeżeli zajęcia te są organizowane w grupach liczących więcej niż 5 osób;
- 3) w zajęciach opiekuńczych w wymiarze niezbędnym do realizacji programu.

§ 12. 1. Pomocy w formie zajęć udziela się na wniosek rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia albo na wniosek innej osoby za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

2. Wniosek składa się do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub ucznia, niezwłocznie po wystąpieniu żywiołu, jednak nie później niż w terminie do dnia 24 września 2018 r.

3. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby, która składa wniosek;
- 2) imię i nazwisko dziecka lub ucznia, którego dotyczy wniosek;
- 3) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia – w przypadku gdy wniosek składa inna osoba za ich zgodą;
- 4) informację o spełnianiu kryteriów, o których mowa w § 10 ust. 1 odpowiednio pkt 1, 2 lub 3.

4. Do wniosku dołącza się kopię decyzji w sprawie przyznania zasiłku celowego, o którym mowa w § 10 ust. 1.

§ 13. Wójt (burmistrz, prezydent miasta):

- 1) weryfikuje wnioski, o których mowa w § 12 ust. 1, w zakresie spełniania kryteriów, o których mowa w § 10 ust. 1;
- 2) sporządza listę dzieci i uczniów zakwalifikowanych do zajęć; lista zawiera imię i nazwisko dziecka lub ucznia oraz adres jego zamieszkania;
- 3) informuje:
 - a) rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia,
 - b) w przypadku gdy wniosek, o którym mowa w § 12 ust. 1, składa inna osoba za zgodą rodziców dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia – także tę osobę – o zakwalifikowaniu dziecka lub ucznia do zajęć oraz miejscu i terminie organizacji zajęć;
- 4) na podstawie listy, o której mowa w pkt 2, sporządza informację o liczbie dzieci i uczniów zakwalifikowanych do zajęć i przekazuje ją wojewodzie.

§ 14. 1. Zajęcia organizuje wójt (burmistrz, prezydent miasta).

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) może zlecić organizację zajęć organizacjom pozarządowym w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy na podstawie art. 11a lub art. 13 tej ustawy.

3. Organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, którym wójt (burmistrz, prezydent miasta) zlecił organizację zajęć, są obowiązane do:

- 1) przekazania wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) informacji dotyczących organizacji zajęć, w tym:
 - a) czasu trwania zajęć i liczby uczestników zajęć,
 - b) kadry zatrudnionej podczas zajęć, w szczególności wychowawcy, pedagoga i psychologa lub terapeuty; informacje obejmują ich imię i nazwisko, funkcje oraz posiadane kwalifikacje,
 - c) programu zajęć,
 - d) miejsca organizacji zajęć,a także do poinformowania go o zmianach w tym zakresie;
- 2) złożenia sprawozdania z realizacji zajęć, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań.

§ 15. Wojewoda, na podstawie informacji, o której mowa w § 13 pkt 4, sporządza informację o liczbie dzieci lub uczniów zakwalifikowanych do zajęć i kwocie środków finansowych potrzebnych na organizację zajęć w poszczególnych gminach i przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania.

§ 16. 1. Pomoc w formie zasiłku losowego i w formie wyjazdu może być udzielana łącznie.

2. Pomoc w formie zasiłku losowego i w formie zajęć może być udzielana łącznie.

3. Pomoc w formie wyjazdu i w formie zajęć nie może być udzielana łącznie.

4. Pomoc w formie zasiłku losowego, w formie wyjazdu i w formie zajęć jest udzielana jednorazowo.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w 2018 r. stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.). Celem przedmiotowego rozporządzenia jest określenie szczegółowych warunków, form i zakresu pomocy oraz trybu postępowania w sprawie udzielania pomocy, co umożliwi wypłatę jednorazowych świadczeń pieniężnych w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne dla dzieci i uczniów oraz organizację wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych dla uczniów albo zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych dla dzieci i uczniów, pochodzących z rodzin, które poniosły straty w wyniku wystąpienia nawałnic lub innych zdarzeń atmosferycznych, w szczególności huraganów, deszczy nawałnych, gradobicia lub powodzi, zwanych dalej „żywiółem”. Zasadniczo pomocą będą objęci uczniowie zarówno szkół nowego jak i starego ustroju szkolnego (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz dotychczasowych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, tj. trzyletnich liceów ogólnokształcących i czteroletnich techników).

Beneficjentami pomocy finansowej w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne udzielanej zgodnie z projektowanym rozporządzeniem będą dzieci realizujące w roku szkolnym 2018/2019 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz uczniowie uczęszczający w roku szkolnym 2018/2019 do szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych (§ 2 ust. 1 rozporządzenia), jeżeli ich rodziny poniosły w 2018 r. straty w wyniku wystąpienia żywiołu, które stanowiły podstawę do przyznania zasiłku celowego z pomocy społecznej w wysokości do 6000 zł na podstawie art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.).

Rozporządzenie przewiduje możliwość udzielania pomocy dzieciom i uczniom umieszczonym w formach rodzinnej pieczy zastępczej, tj. w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Biorąc pod uwagę możliwość dotknięcia skutkami żywiołu również rodziców zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka (których funkcja opiekuńcza wobec dzieci i uczniów nie jest w pełni finansowana ze środków budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego), konieczne staje się zapewnienie również tym osobom wsparcia ze strony państwa. Wystąpienie zdarzeń losowych mających wpływ na sytuację

finansową i funkcjonowanie rodziny może jednocześnie warunkować jakość sprawowanej opieki poprzez ograniczenia w zaspokojeniu podstawowych potrzeb bytowych, społecznych, emocjonalnych i rozwojowych dziecka lub ucznia. W przypadku dzieci i uczniów umieszczonych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej (placówki i ośrodki) wszystkie potrzeby, również w przypadku wystąpienia zdarzeń losowych, w tym żywiołu, muszą być pokrywane z budżetu państwa. Zatem w tym przypadku nie jest uzasadnione, aby budżet państwa dwukrotnie finansował działania o tym samym charakterze.

Ponadto, ze względu na ujęcie w katalogu osób mogących ubiegać się o pomoc dla dzieci na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, z późn. zm.¹⁾) oraz o pomoc dla uczniów na podstawie rządowego programu „Dobry start” ustanowionego uchwałą nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M. P. poz. 514)² opiekunów faktycznych (tj. osób faktycznie opiekujących się dzieckiem – jeżeli wystąpiły z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) dopuszczono również tę grupę osób do grona uprawnionych o ubieganie się o udzielenie pomocy (§ 1 ust. 2).

Pomoc finansowa dla dzieci i uczniów będzie udzielana w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne. Zasiłek losowy będzie jednorazowym świadczeniem pieniężnym udzielanym w 2018 r. w wysokości 500 zł albo 1000 zł (§ 2 ust. 3 rozporządzenia). W § 3 rozporządzenia reguluje się tryb postępowania w sprawie udzielenia pomocy w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) informuje rodziców dziecka lub ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia o możliwości przyznania zasiłku losowego i po wyrażeniu przez ww. osoby zgody na przyznanie tego zasiłku sporządza listę dzieci i uczniów uprawnionych do otrzymania zasiłku losowego. Następnie na jej podstawie wypłaca rodzicom dziecka lub ucznia (prawnym opiekunom), rodzicom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, opiekunom faktycznym albo pełnoletniemu uczniowi zasiłek losowy.

Drugą formę pomocy stanowią wyjazdy terapeutyczno-edukacyjne dla uczniów, mające charakter pomocy interwencyjnej, świadczone jednorazowo na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia albo na wniosek innej osoby za zgodą

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 1000 i 1076.

²⁾ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061).

rodziców ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia (§ 5 i 6 rozporządzenia).

Wysokość przyznanego zasiłku celowego w wysokości powyżej 3000 zł, jako podstawa przyznania pomocy w formie wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego, zapewnia kwalifikację do wyjazdu uczniom z rodzin, u których stwierdzono znaczące straty w wyniku wystąpienia żywiołu. W przypadku niewydania decyzji w sprawie przyznania zasiłku celowego przed zakwalifikowaniem ucznia do wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego przewiduje się możliwość złożenia oświadczenia o poniesionych stratach, które po potwierdzeniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) będzie stanowić podstawę do udzielenia wsparcia ze środków budżetu państwa w formie wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego. Rodzice ucznia (prawni opiekunowie), rodzice zastępczy, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, opiekunowie faktyczni albo pełnoletni uczeń składają oświadczenie o stratach poniesionych w 2018 r. w wyniku wystąpienia żywiołu, które podlega potwierdzeniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Pomoc dla uczniów w formie wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego będzie finansowana z budżetu państwa w wysokości do 1300 zł na jednego ucznia (§ 5 ust. 4 rozporządzenia).

Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego z udziałem psychologa lub terapeuty podczas wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego dla uczniów, którzy w związku z przeżytym przeżyciem emocjonalnym i doznany stresem są narażeni na pojawienie się zaburzeń emocjonalnych, powinno nastąpić jak najszybciej od momentu wystąpienia żywiołu.

W § 6–9 rozporządzenia reguluje się tryb postępowania w sprawie udzielenia pomocy w formie wyjazdu terapeutyczno-edukacyjnego. Listę uczniów zakwalifikowanych do wyjazdu, na podstawie zweryfikowanych wniosków złożonych przez rodziców ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia albo inną osobę za zgodą rodziców ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia, sporządza wójt (burmistrz, prezydent miasta). Jednocześnie informuje on wnioskodawców o zakwalifikowaniu ucznia do wyjazdu i obowiązku złożenia karty kwalifikacyjnej uczestnika wyjazdu. Następnie przekazuje wojewodzie listę uczniów zakwalifikowanych do wyjazdu wraz z kartami kwalifikacyjnymi uczestników wyjazdu (§ 7 rozporządzenia).

Wyjazdy dla uczniów organizuje wojewoda (§ 8 rozporządzenia), zlecając to zadanie organizacjom pozarządowym w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.) oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy.

Wyjazdy będą realizowane w czasie ferii letnich lub w czasie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych, z zapewnieniem przez organizatora wyjazdu prowadzenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

Trzecią formą pomocy, stanowiącą alternatywne rozwiązanie wobec wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych, są zajęcia opiekuńcze i zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci realizujących w roku szkolnym 2018/2019 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, uczniów uczęszczających w roku szkolnym 2018/2019 do klas I–III szkoły podstawowej lub klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, a także uczniów uczęszczających w roku szkolnym 2018/2019 do szkół wszystkich typów, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (§ 10 ust. 1 rozporządzenia). W celu zoptymalizowania środków niezbędnych na realizację pomocy w formie zajęć przewidziano, że gmina otrzyma na każde dziecko lub ucznia dotację w wysokości 500 zł. Dodatkowo, zostaną przekazane środki w wysokości 1000 zł na każdą grupę 5 dzieci lub uczniów uczestniczących w tych zajęciach. W przypadku mniejszej liczby dzieci lub uczniów lub też kolejnej grupy uczestników obejmującej mniej niż 5 dzieci lub uczniów zostanie na nią przekazana również 1 000 zł. Przykładowo, w przypadku 3 dzieci objętych wsparciem zostanie przekazana kwota: $3 \times 500 \text{ zł} + 1000 \text{ zł}$, tj. łącznie 2500 zł, zaś w przypadku grupy 15 uczestników: $15 \times 500 \text{ zł} + 3 \times 1000 \text{ zł}$, tj. łącznie 10 500 zł.

Zajęcia są organizowane na wniosek rodziców dziecka lub ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia albo na wniosek innej osoby za zgodą rodziców ucznia (prawnych opiekunów), rodziców zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, opiekunów faktycznych albo pełnoletniego ucznia na obszarze gminy, w której mieszkają dzieci i uczniowie dotknięci skutkami wystąpienia żywiołu (§ 12 rozporządzenia). Ze względu na fakt, że zajęcia opiekuńcze i zajęcia terapeutyczno-edukacyjne mają być organizowane na obszarze gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub ucznia (możliwe najbliższe miejsca zamieszkania dziecka lub ucznia), w rozporządzeniu nie wprowadza się (jak ma to miejsce w przypadku wyjazdów edukacyjno-terapeutycznych) możliwości złożenia oświadczenia o stratach poniesionych w wyniku wystąpienia żywiołu. Podstawą do udzielenia pomocy w formie zajęć jest posiadanie decyzji o przyznaniu zasiłku celowego w wysokości powyżej 3 000 zł. Mimo pilnej potrzeby udzielenia wsparcia, w tym psychologiczno-pedagogicznego, nakłada się na beneficjenta pomocy konieczność udokumentowania strat w postaci przedstawienia decyzji w sprawie przyznania zasiłku celowego w wysokości powyżej 3 000 zł, ponieważ wójt (burmistrz, prezydent miasta) i organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy (którym wójt, burmistrz, prezydent miasta może zlecić organizację zajęć) mogą organizować te zajęcia w dowolnym terminie do dnia 31 grudnia 2018 r.

W § 12–14 rozporządzenia reguluje się tryb postępowania w sprawie udzielania pomocy w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych, organizowanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub ucznia. W § 12 rozporządzenia przewiduje się, że pomoc w formie zajęć będzie udzielana na wniosek zainteresowanych osób (wskazuje on także zakres niezbędnych informacji, które powinien zawierać wniosek będący podstawą udzielenia wsparcia). Przepisy § 13 i 14 rozporządzenia określają obowiązki nałożone na wójta (burmistrza, prezydenta miasta), których realizacja służy prawidłowemu zorganizowaniu zajęć dla dzieci i uczniów. Jednocześnie w rozporządzeniu umożliwiono zlecenie organizacji zajęć organizacjom pozarządowym w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, określając zakres obowiązków (§ 14 ust. 3 rozporządzenia), które muszą spełnić w trakcie realizacji tego zadania. Niezależnie od tego, czy organizatorem zajęć będzie wójt (burmistrz, prezydent miasta) czy też ww. organizacja pozarządowa lub podmiot, zajęcia muszą być zorganizowane w sposób uregulowany w rozporządzeniu, tak aby były one prowadzone w sposób zapewniający właściwą realizację programu tych zajęć, w tym oddziaływań terapeutyczno-edukacyjnych, a środki budżetu państwa zostały wydatkowane w sposób efektywny (§ 11 rozporządzenia).

W § 4 ust. 2, § 9 i § 15 wskazuje się na obowiązek wojewody przekazywania określonych danych do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, które stanowią podstawę do uruchomienia środków z rezerwy celowej budżetu państwa na wsparcie udzielane dzieciom i uczniom w ramach poszczególnych form pomocy uregulowanych w rozporządzeniu.

W ramach wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych przewiduje się zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Jest to pomoc świadczona przez różnych specjalistów (takich jak pedagog, psycholog lub terapeuta), która umożliwia sprostanie różnym problemom, jakie powstają w wyniku wystąpienia żywiołu. Celem wsparcia psychologiczno-pedagogicznego jest m.in. udzielenie wsparcia emocjonalnego (empatia, zrozumienie i akceptacja przeżywanych uczuć), uzmysłowienie przeżytej sytuacji oraz porównanie jej z innymi zdarzeniami, rozpoznanie indywidualnej sytuacji psychologicznej, pedagogicznej oraz życiowej dziecka lub ucznia, a także ustalenie możliwości i ograniczeń w jego funkcjonowaniu wraz z przygotowaniem

i realizacją działań interwencyjnych, naprawczych i profilaktycznych. Odziaływania te mają pomóc w przełamaniu i zmniejszeniu negatywnych skutków żywiołu mogących wystąpić w psychice dziecka lub ucznia, a także pomóc w wyrównywaniu ewentualnych zaległości w realizacji programu nauczania dzieci i uczniów związanych m.in. z absencją w szkole, brakiem podręczników, brakiem dostępu do miejsca, w którym można się uczyć. Wsparcie tego typu mogą zapewnić specjaliści zatrudnieni przez organizatorów wyjazdów lub zajęć, zgodnie z przyjętymi do realizacji programem wyjazdu lub zajęć.

Organizacja wyjazdów i zajęć, a także wypłata zasiłków może odbywać się do dnia 31 grudnia 2018 r., tak aby ostateczne rozliczenie i ewentualny zwrot otrzymanej dotacji mogły nastąpić do dnia 31 stycznia 2019 r. zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.).

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Proponowany termin wejścia w życie rozporządzenia jest związany z koniecznością udzielenia pomocy w 2018 r. w trybie pilnym, tak aby dotarła ona do beneficjentów zaraz po wystąpieniu negatywnego zdarzenia atmosferycznego, a w rezultacie dawała poszkodowanym poczucie elementarnej stabilizacji ekonomicznej, zwłaszcza w zakresie zapewnienia dzieciom i uczniom odpowiedniego wyposażenia edukacyjnego. W związku z powyższym natychmiastowe wejście w życie rozporządzenia jest uzasadnione ważnym interesem państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204 oraz z 2018 r. poz. 114 i 278).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.